

ALEN ZULIĆ, DIREKTOR

NACIONALNI PARK UNA KRASE PRIRODNI DRAGULJI

Tekst: Arijana Vojić, Emina
Štrkljević, Admira Alijagić
Fotografije: Nacionalni park Una

Jedinstvenost prirodnih ljepota u sintezi sa brojnim spomenicima kulturno-historijskog naslijeđa rijetko se može vidjeti u svjetskim okvirima, a sve to krasi šire područje sliva rijeke Une. Brojni posjetoci koji ga jednom posjete, po pravilu mu se vraćaju, svaki put se diveći izvornoj snazi koju priroda izdašno daruje.

Ovim područjem gazduje Nacionalni park Una, a šta čini njegove sadržaje i u kojoj mjeri turizam kao privredna grana znači za općedruštveni razvoj Unsko-Sanskog kantona predstavio je prvi čovjek menadžmenta Alen Zulić.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Zulić, kada je osnovan Nacionalni park Una i šta su osnovni elementi misije i vizije?

ALEN ZULIĆ:

Nakon proglašenja Zakona o Nacionalnom parku Una, početkom 2009. godine registrirano je i Javno preduzeće Nacionalni park "Una" d.o.o.

Alen Zulić: Očekujemo rekordnu sezonu

Bihać, a osnivač je Federacija BiH. JP Nacionalni park Una ima zakonsku obavezu da upravlja ovim zaštićenim područjem, a njegova uspostava prvi je preduvjet za uspješnu, temeljitu i pravodobnu provedbu svih aktivnosti predviđenih Planom upravljanja.

Javno preduzeće obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja Nacionalnog parka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja. Misija JPNP Una je očuvanje prirodnih vrednosti i biološke raznovrsnosti Nacionalnog parka Una, kao i održivo korišćenje prirodnih resursa za turizam, edukaciju, naučno istraživanje i zaštitu životne sredine.

Takođe, preduzeće se fokusira na promociju ekološke svijesti i odgovorno ponašanje u korišćenju resursa parka.

Vizija NP Una je da postane prepoznatljiv kao destinacija ekoturizma, koja pruža jedinstvene prirodne vrednosti i kulturnu baštinu, istovremeno podstičući održivi razvoj, ekološku edukaciju i saradnju sa lokalnim zajednicama. Nacionalni park Una teži da bude globalno

priznata destinacija koja doprinosi očuvanju prirode, unapređenju kvaliteta života i ekonomskom razvoju regije.

Osim toga, Nacionalni park Una igra ključnu ulogu u očuvanju vodnih

ekosistema, kao što su rijeke Una, Unac, Krka i Ostrovica, koje su važne za biodiverzitet, ali i za turizam, jer privlače posjetioce svojom ljepotom, rekreativnim mogućnostima i kulturnim značajem.

ODLIČNA PREDSEZONA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Jeste li zadovoljni predsezonom i kakva su očekivanja u ovogodišnjoj sezoni?

ALEN ZULIĆ:

Zadovoljni smo predsezonom, jer su rezultati u odnosu na prošlu godinu vrlo pozitivni.

Ove godine, broj posjetitelja, u prva tri mjeseca je porastao za 15% u odnosu na isti period prošle godine, što nam daje dodatni motiv za još bolji rad tokom cijele sezone.

Interes za NP Una je u porastu, a posjetitelji prepoznaju ljepotu i jedinstvene prirodne i kulturne resurse koje naš Park nudi.

S obzirom na to da je posjeta u predsezoni bila iznad očekivanja, nadamo se da će cijela sezona biti uspješna, te da će broj posjetitelja nastaviti rasti.

=Uz sve što nudimo, od prekrasnih slapova, planinskih staza, pa do kulturnih spomenika, sigurni smo da će NP Una i ove godine privući veliki broj turista.

**NEMJERLJIVE MOGUĆNOSTI
AKTIVNOG ODMORA****BH BUSINESS MAGAZINE:**

Šta NP Una nudi posjetiteljima i šta izdvajate kao posebnosti prirodnih potencijala i kulturno-historijskog naslijeđa USK?

ALEN ZULIĆ:

NP Una je jedan od najljepših nacionalnih parkova u Bosni i Hercegovini, smješten u zapadnom dijelu zemlje, uz rijeku Unu. Posjetiteljima nudi bogatstvo prirodnih ljepota, kulturnog i historijskog naslijeđa, kao i mogućnosti za aktivni odmor.

Prirodni potencijali NP Una čine rijeka Una, koja je pravi dragulj parka.

Osim što je poznata po svojoj kristalno čistoj vodi, Una ima i brojne slapove, poput Štrbačkog buka, jednog od najimpresivnijih vodopada na Balkanu.

Također, tu je i Milančev buk u Martin Brodu, kao i mnogi slabovi koji su popularna odredišta za ljubitelje prirode i avanturista.

Tu je i flora i fauna, obzirom da je NP Una domaćin mnogim biljnim i životinjskim vrstama, od kojih su neke endemske.

Posjetitelji mogu vidjeti rijetke vrste velikih zvijeri poput risa, vuka, medvjeda.

Ljubitelji ptica mogu uživati u promatranju ptica, jer park pruža sigurno stanište mnogim vrstama, a zabilježeno je oko 120 vrsta ptica.

Potencijal su i planinarenje i biciklizam obzirom da Nacionalni park nudi brojne staze za planinarenje i biciklizam kroz šumske prostore i uz rijeku.

Posjetitelji mogu istraživati divlje i netaknute dijelove parka.

Kada je u pitanju kulturno-historijsko naslijeđe u parku se nalaze ostatci rimskih naselja i tvrđava, kao što je Stari grad Rmanj, srednjovjekovni grad Ostrovnica, Havala, Čovka i drugi, koja svjedoče o bogatoj historiji ovog kraja.

U blizini NP Una, grad Bihać nudi brojne kulturne i historijske spomenike, uključujući Bihaćku tvrđavu, koja je bila ključna tačka u odbrani protiv osmanske i austrougarske vlasti.

Također, grad Bihać ima značajnu kulturnu baštinu, uključujući mnoge muzeje i galerije.

Na području Parka nalaze se i značajne vjerske građevine, poput Sultan Ahmedove džamije u Kulen Vakufu, Pravoslani manastir Rmanj

u Martin Brodu, koje predstavljaju važan dio kulturnog identiteta ovog kraja.

Poreds vega navedenog, posebnosti koje izdvajam su Štrbački buk, vodopad koji je pravi prirodni fenomen i jedno od najljepših mjesta u parku.

Visok 24 metra, jedan je od najvećih vodopada na Balkanu i svakako najpoznatija atrakcija NP Una.

Osim njega tu je Milančev buk, nevjerovatno spektakularan vodopad zbog svoje velike prostranosti dužinom od oko 50 metara, pruža nevjerovatan ugođaj i pravo je mjesto za mir i tišinu, daleko od gužve.

Kao ekološki dragulj NP Una je ekološki zaštićeno područje koje promovira održivi turizam, što ga čini posebnim, jer posjetitelji mogu uživati u prirodi, a da pritom ne ugrožavaju okoliš.

Park nudi savršenu ravnotežu između avanturističkog turizma i opuštanja u prirodi, ali i bogatog kulturnog naslijeđa. Idealno je za sve koji žele istraživati netaknutu prirodu, a u isto vrijeme uživati u bogatoj historiji.

BH BUSINESS MAGAZINE:**Kakvom****ocjenjujete**

komunikacijsku povezanost NP Una sa mikro i makro okruženje?

ALEN ZULIĆ:

Komunikacijsku povezanost NP

Una sa mikro i makro okruženjem ocjenjujemo vrlo pozitivno.

Imamo izuzetnu suradnju s lokalnim stanovništvom, što se odražava kroz zajedničke inicijative

za očuvanje prirodnih resursa, kao i kroz angažman u turističkim i kulturnim aktivnostima.

Također, surađujemo s drugim nacionalnim parkovima u Bosni

OGROMAN POTENCIJAL TURIZMA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Da li bi turizam na području USK mogao postati najbrže rastuća privredna grana i kojim podacima to možete potvrditi?

ALEN ZULIĆ:

Turizam na ovom području je ključna privredna grana.

U pripremi za nadolazeću turističku sezonu, brojni ugostitelji rade na poboljšanju i unapređenju svojih usluga.

Nacionalni park „Una“, kao jedini i najmlađi nacionalni park u Federaciji BiH, privlači pažnju brojnih domaćih i stranih posjetilaca svojom jedinstvenom ljepotom.

Smatramo da turizam na području Unsko-sanskog kantona ima ogroman potencijal da postane najbrže rastuća privredna grana u narednim godinama.

Razlozi za to su brojni, a ključni pokazatelji koji to potvrđuju uključuju prirodne ljepote i turističke atrakcije obzirom da se USK ponosi bogatstvom prirodnih ljepota, uključujući Nacionalni park „Una“, rijeku Unu, brojne slapove, planinske staze i biodiverzitet, koji čine ovaj kanton idealnim za razvoj ekoturizma, avanturističkog turizma, te održivog turizma.

Takve atrakcije već privlače sve veći broj turista.

Osim navedenog tu je i porast broja posjetitelja obzirom da u posljednjih nekoliko godina broj turista na području USK kontinuirano raste.

Prema podacima iz 2023. godine, samo Nacionalni park Una zabilježio je više od 178.000 plaćenih ulaznica, što je značajan porast u odnosu na prethodne godine.

Ovaj broj samo prikazuje posjetitelje parka, a ne i sve one koji dolaze u regiju zbog drugih turističkih atrakcija.

Jedan od ključnih pokazatelja je i razvoj turističke infrastrukture, uzimajući u obzir značajna ulaganja u infrastrukturne projekte, poput modernizacije prometne povezanosti, izgradnje smještajnih kapaciteta, te novih ugostiteljskih objekata, koji već omogućuju kvalitetniji turistički doživljaj.

Također, razvoj kulturnih i sportskih manifestacija kao što je „Una Regata“, planinarske i biciklističke i kulinarske manifestacije dodatno doprinosi povećanju broja posjetitelja.

Bitan pokazatelj je i sve veća podrška od strane lokalnih vlasti za razvoj turizma, kao i ulaganje u promociju USK kao turističke destinacije, što ukazuje na to da će turizam biti ključna privredna grana.

Primjerice, kroz izgradnju novih turističkih centara, obnovu kulturno-historijskih spomenika, te unapređenje usluga za posjetitelje, USK se pozicionira kao poželjna destinacija.

Podaci o porastu broja turista, te povećanje ulaganja u turističku infrastrukturu, jasno pokazuju da je turizam na području USK na uzlaznoj putanji.

S obzirom na sve ove faktore, vjerujemo da bi turizam mogao postati najbrže rastuća privredna grana u narednim godinama, te značajno doprinijeti razvoju gospodarstva ovog kantona.

i Hercegovini, kao i u susjednim zemljama.

Ova međusobna povezanost omogućava nam razmjenu iskustava i resursa te zajedničke projekte na regionalnoj i međunarodnoj razini.

Osim toga, aktivno sudjelujemo u prekograničnim projektima s partnerima iz Hrvatske, Crne Gore, Grčke, Italije i Slovenije...

Ovi projekti omogućuju nam razvoj održivog turizma, zaštitu okoliša i unapređenje infrastrukture, a istovremeno jačaju međusobnu suradnju između zemalja.

Iako već imamo dobru povezanost, smatramo da postoji prostor za još bolju sinergiju s lokalnim i regionalnim partnerima, posebno u promociji ekološkog turizma i zajedničkom razvoju programa koji bi privukli još veći broj posjetitelja.

Također, dodatna ulaganja u digitalnu komunikaciju i promociju, kroz moderne tehnologije i platforme, mogli bi dodatno poboljšati našu vidljivost i povezanost s globalnim tržištem.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta predstavlja osnovna obilježja flore i faune u NP Una?

ALEN ZULIĆ:

Nacionalni park Una je poznat po izuzetnoj bioraznolikosti koja obuhvata bogatu floru i faunu, a osnovna obilježja ovog područja

ogledaju se u raznovrsnosti biljnih i životinjskih vrsta.

Raznoliki ekološki uvjeti omogućavaju razvoj više od 1.200 biljnih vrsta, uključujući rijetke i endemične vrste poput unske zvončike koja predstavlja stenoendem parka odnosno javlja se samo na ovom prostoru i bosanske perunike, runolista, ali i endemična drvenasta vrsta planinski bor.

Fauna parka također je vrlo raznolika, s više od 33 zaštićene vrste sisara, među kojima se izdvaja tri velika predatora i to vuk, ris i medvjed.

Tu su i ugrožene vrste poput vidre, barske kornjače, bosnaskog šargana i crnog daždevnjaka kao veoma rijetke vrste.

Park je dom 130 vrsta ptica, 16 gmizavaca, 16 riba, 13 vodozemaca i preko 80 leptira.

Zbog svoje bioraznolikosti, Nacionalni park Una ima ključnu ulogu u očuvanju ugroženih vrsta, a mnoge od njih su zaštićene prema međunarodnim i nacionalnim zakonodavnim okvirima.

Park predstavlja vitalnu komponentu prirodne baštine i od strateške je važnosti za očuvanje ekološke ravnoteže.

Također, pruža značajne mogućnosti za ekološki turizam, edukaciju i istraživanje, čime doprinosi održivom razvoju regije i očuvanju prirodnih vrijednosti.

PODRŠKA RESORNOG MINISTARSTVA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kakvom ocjenjujete saradnju sa predstavnicima Ministarstva okoliša i turizma FBiH?

ALEN ZULIĆ:

Veoma smo zadovoljni suradnjom sa našim Federalnim ministarstvom okoliša i turizma na čelu sa ministricom Nasihom Pozder.

Pored redovnih godišnjih grant izdvajanja, izdvojeno je 800.000 KM za nastavak izgradnje lokalnog puta Čelije - Štrbački buk, te 1.200.000 KM za izgradnju regionalnog puta Kulen Vakuf - Martin Brod, odnosno za eksproprijaciju zemljišta i nastavak građevinskih radova u Nacionalnom parku Una.

Od 2008. godine, kada je to područje proglašeno nacionalnim parkom, Vlada Federacije BiH je u NP Una usmjerila oko 10,5 miliona KM, a od toga u mandatu aktuelne Vlade i ministric Pozder čak 3.250.000 KM, što govori o posvećenosti ove Vlade i njenih napora da unaprijedi rad jedinog nacionalnog parka na području Federacije.

BH BUSINESS MAGAZINE:

U kojoj mjeri se nestabilna politička situacija može odraziti na nastupajuću turističku sezonu?

ALEN ZULIĆ:
Nestabilna politička situacija u Bosni i Hercegovini svakako može

imati određeni uticaj na percepciju zemlje kao turističke destinacije, posebno kada je riječ o stranim

turistima koji informaciju o sigurnosti destinacije često traže kroz medije ili preporuke.

UŽIVAJ, ALI ODGOVORNO - RECIKLIRAJ

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta "Una regata" predstavlja u ukupnoj ponudi NP Una i hoće li kojim novim elementima biti obogaćena?

ALEN ZULIĆ:

"Una regata" je jedan od najznačajnijih i najprepoznatljivijih događaja u okviru turističke ponude Nacionalnog parka Una.

Riječ je o tradicionalnoj, međunarodnoj manifestaciji koja se održava već dugi niz godina i koja je postala nezaobilazan ljetni događaj, ne samo na području Unsko-sanskog kantona, već i šire, u okviru cijele Bosne i Hercegovine.

Kao dugogodišnji organizatori, osjećamo posebnu odgovornost da očuvamo kontinuitet i kvalitet ovog projekta.

Regata je više od sportskog događaja, ona je simbol zajedništva, druženja, promocije prirodnih ljepota rijeke Une i lokalne kulture.

Broj učesnika iz godine u godinu raste, što svjedoči o njenoj popularnosti i značaju za regiju.

I ove godine posjetioce i učesnike očekuje bogat i raznovrstan program.

Mnoštvo dobre zabave, nagradne igre, odlična muzika i još mnogo iznenađenja. Sve detalje objavit ćemo uskoro, ali već sada možemo najaviti i jednu važnu novinu.

Ovogodišnja Una regata nosit će i snažnu poruku odgovornosti prema prirodi, kroz kampanju „Uživaj, ali odgovorno - recikliraj“.

U fokusu će biti pravilno odlaganje otpada, reciklaža i očuvanje prirodne čistoće rijeke i njenog okruženja.

Kroz ovu kampanju želimo dodatno podići svijest o važnosti očuvanja okoliša, kako među učesnicima regate, tako i u široj javnosti.

Politička retorika i neizvjesnosti mogu stvarati dozu opreza kod potencijalnih posjetilaca, iako stvarna sigurnosna situacija na terenu najčešće ostaje stabilna.

S druge strane, dosadašnje iskustvo pokazuje da turizam u BiH, posebno u prirodnim, kulturnim i avanturističkim segmentima, pokazuje značajnu otpornost.

Turisti koji dolaze, naročito iz regije, ali i iz zapadne Evrope, Bliskog istoka i Azije, najčešće se fokusiraju na lokalne atrakcije, gostoprimstvo i prirodne ljepote koje BiH nudi, što ostaje snažan motiv dolaska, uprkos političkom kontekstu.

Za stabilan i održiv razvoj turizma u budućnosti, ključno je da sve razine vlasti i relevantni akteri osiguraju pozitivnu promociju zemlje, ulaganja u infrastrukturu i profesionalnu komunikaciju s međunarodnim tržištima, kako bi stvarna slika BiH kao sigurne i atraktivne destinacije bila jasnija i dostupnija.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Jeste li zadovoljni postojećom infrastrukturom NP Una i hoće li i kojim elementima biti obogaćena?

ALEN ZULIĆ:

Trenutno su u toku završni

radovi na putnoj infrastrukturi, što će značajno poboljšati dostupnost i sigurnost na pojedinim dionicama unutar Parka. Dodatna infrastrukturna unapređenja, uključujući sadržaje za posjetioce, signalizaciju, pristupne tačke i uređenje lokaliteta, planirana su i bit će realizovana nakon usvajanja Regulacionog plana za područje Nacionalnog parka Una, koji je trenutno u fazi izrade. Ovaj planski dokument dat će jasne smjernice za dalji razvoj, uz puno poštovanje principa održivog turizma i zaštite prirode.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje aktivnosti realizujete u oblasti ekologije, s ciljem zaštite prirodnih resursa kojima raspolazete?

ALEN ZULIĆ:

Kontinuirano realiziramo različite ekološke inicijative koje imaju za cilj zaštitu prirodnih resursa i očuvanje bioraznolikosti.

Tokom godine organizujemo edukativne radionice s ciljem podizanja svijesti o važnosti zaštite okoliša, očuvanja staništa i prirodnih resursa. U saradnji s nevladinim organizacijama, provodimo razne projekte poput pošumljavanja,

čišćenja obala, krčenja rastinja, a takođe implementiramo projekte kroz koje možemo izvršiti nabavku ekološki prihvatljive opreme i mobilijara, zatim opreme za monitoring biodiverziteta, što omogućava praćenje i očuvanje različitih vrsta u našem parku.

Pored ovih aktivnosti, realizujemo istraživanja vezana za uticaj turizma na bioraznolikost kako bismo procijenili i minimizirali negativne efekte na prirodu, te razvili održive prakse za turistički sektor u našem parku.

Kroz saradnju s partnerima, institucijama i nevladinim sektorima, aktivno sudjelujemo u zakonodavnim inicijativama i projektima koji promoviraju zaštitu okoliša. Naš cilj je očuvanje prirodnih resursa kroz odgovorno upravljanje i edukaciju, čime doprinosimo održivom razvoju i očuvanju okoliša za buduće generacije.

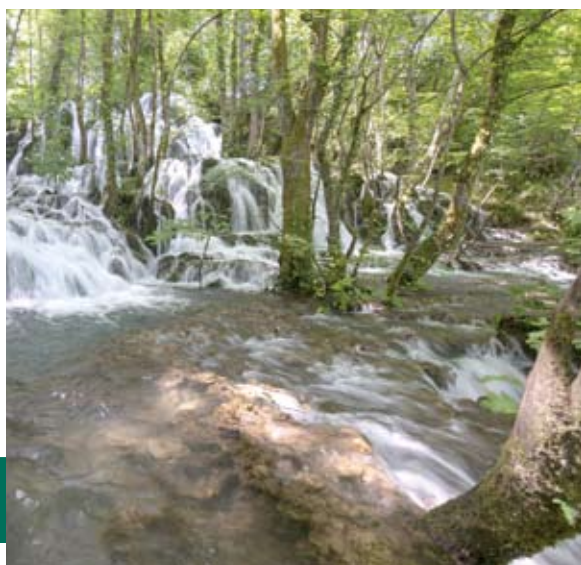
JASNA VIZIJA RAZVOJA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Zulić, koje strateške planske aktivnosti namjeravate realizovati u narednom periodu?

ALEN ZULIĆ:

U narednom periodu Nacionalni

park Una će fokusirati svoje strateške poslovne aktivnosti na ključne segmente zaštite prirodnih vrijednosti, unaprjeđenja infrastrukture, edukacije i međunarodne saradnje, s ciljem

dugoročne održivosti i odgovornog upravljanja zaštićenim područjem.

To se prevashodno Odnosi na jačanje mjera zaštite biodiverziteta gdje će poseban fokus biti stavljen na očuvanje i praćenje stanja

biljnog i životinjskog svijeta, uz razvoj dodatnih mjera zaštite osjetljivih i ugroženih vrsta.

U tom kontekstu, planirana je i izrada novih studija i planova upravljanja vrstama i staništima.

Ništa manje bitno je i napređenje infrastrukture, što će podrazumijevati nastavak ulaganja u putnu i posjetilačku infrastrukturu, s ciljem bolje dostupnosti, sigurnosti i ukupnog doživljaja Parka, uz poštivanje svih standarda zaštite okoliša.

Jedan od elemenata je i edukacija i podizanje svijesti javnosti kroz različite edukativne programe, radionice i kampanje, pri čemu ćemo raditi na jačanju svijesti građana, posjetilaca i lokalne zajednice o značaju očuvanja prirode.

Poseban naglasak staviti će se na rad s mladima i obrazovnim ustanovama.

Osim navedenog radit ćemo na učešću u međunarodnim projektima.

To podrazumijeva da ćemo nastaviti s aktivnim učešćem u regionalnim i međunarodnim projektima iz oblasti zaštite okoliša, klimatskih promjena, održivog turizma i prekogranične saradnje, čime će dodatno jačati svoje kapacitete i finansijsku stabilnost.

Planske aktivnosti za naredni period bit će usmjerene i na suzbijanje nelegalnih aktivnosti, što će podrazumijevati pojačane kontrole i saradnju s nadležnim institucijama i lokalnim zajednicama usmjerene na suzbijanje ilegalne gradnje, nelegalne sječe šuma, krivolova i drugih aktivnosti koje ugrožavaju prirodna bogatstva i integritet Parka.

I umjesto zaključka konstatacija. Naša vizija ostaje jasna, Nacionalni park Una kao primjer uspješnog balansa između zaštite prirode i održivog razvoja, u službi sadašnjih i budućih generacija.

